

۲۵۸۸۲/ ۳۶۳۰۲

۱۳۸۱ / ۷ / ۲۸

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

بسمه تعالی

ورود به دبیرخانه شورای نگهبان
شماره ثبت: ۵۰ / ۱۷ / ۱۱ / ۸۱ صبح
تاریخ ثبت: ۸۱ / ۷ / ۲۹ عصر
اقدام کننده:

حجت الاسلام و المسلمین جناب آقای کربوبی

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

لایحه "تأسیس و نحوه اداره کتابخانه های عمومی"، که بنابه پیشنهاد وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در جلسه مورخ ۱۳۸۱/۷/۱۴ هیأت وزیران به تصویب رسیده است، جهت طی تشریفات قانونی به پیوست تقدیم می گردد.

سید محمد خاتمی

رئیس جمهور

رونوشت: دفتر رئیس جمهور، دفتر معاون اول رئیس جمهور، شورای نگهبان، دفتر معاون حقوقی و امور مجلس رئیس جمهور، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، وزارت کشور، وزارت جهاد کشاورزی، وزارت آموزش و پرورش، وزارت امور اقتصادی و دارایی، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور، دبیرخانه شورای اطلاع رسانی دولت و دفتر هیأت دولت.

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

بسمه تعالی

مقدمه توجیهی:

- با توجه به اهمیت کتاب و کتابخوانی به عنوان نماد فرهنگی و نقش مؤثر کتابخانه در توسعه فرهنگی، سیاسی، اجتماعی و اقتصادی کشور؛
- با عنایت به چالشها و کمبودها در زمینه تعداد کتابخانه ها، میزان کتب، تجهیزات و امکانات، بودجه، توسعه فیزیکی و نیروی انسانی و لزوم تلاش به سوی ایجاد وضعیت مناسب و مطلوب؛
- نظر به نقایص موجود در مقررات فعلی برای استقرار ساختار متناسب با نیازها از قبیل:
 - نبود نهاد مناسب جهت نظارت لازم در سطح استان و نیز برای جلب مشارکت بخش دولتی و غیر دولتی و سایر ظرفیتهای جامعه در سطح شهرستان، و
 - عدم پیش بینی منابع مالی لازم؛
 - بالحاظ رویکردهای زیر:
 - حفظ بعد نظارتی دولت در فعالیتهای فرهنگی،
 - سیاست تمرکز زدایی و توانمندسازی واحدهای محلی و منطقه ای،
 - تبیین شفاف اهداف، مأموریتها، وظایف و مسؤولیتهای،
 - جلب مشارکت مردم، نهادهای مدنی و نخبگان فرهنگی در اداره امور کتابخانه ها،
 - استفاده از ظرفیتهای سایر بخشهای دولتی و غیر دولتی در فرایند مدیریت کتابخانه ها،
- رعایت اصل عدالت اجتماعی در توزیع امکانات، تجهیزات و منابع؛
- با توجه به ماده (۱۵۵) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران؛ و
- به منظور رفع مشکلات مربوط و تحقق تدابیر کلی فوق و ارتقای وضع کمی و کیفی کتابخانه ها و کتابخوانی و در راستای توسعه همه جانبه بویژه در بعد فرهنگی آن، لایحه زیر برای طی تشریفات قانونی تقدیم می شود:

" لایحه تأسیس و نحوه اداره کتابخانه های عمومی "

ماده ۱ - تأسیس، ساخت، تجهیز و بازسازی، مدیریت، نظارت و سایر امور مربوط به اداره کتابخانه های عمومی در شهرها و روستاهای کشور به موجب این قانون انجام می شود.

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

ماده ۲ - به منظور سیاستگذاری، نظارت عالی و ایجاد هماهنگی در فرایند اداره کتابخانه های عمومی کشور هیأت امنای کتابخانه های عمومی کشور با ترکیب زیر تشکیل می گردد:

۱ - وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی (رئیس هیأت امنای).

۲ - وزیر کشور.

۳ - وزیر علوم تحقیقات و فناوری.

۴ - وزیر آموزش و پرورش.

۵ - رئیس کتابخانه ملی ایران.

۶ - پنج نفر از صاحب نظران و شخصیتهای علمی فرهنگی کشور که حداقل دوفرد از آنان را بانوان تشکیل می دهند به عضویت هیأت امنای به پیشنهاد وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی و با حکم رئیس جمهور برای مدت چهار سال، انتخاب شوند.

تبصره - یک نفر از اشخاص یادشده در بند (۶) این ماده توسط وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی به عنوان دبیر کل هیأت امنای انتخاب می شود.

ماده ۳ - وظایف و اختیارات هیأت امنای کتابخانه های عمومی کشور به شرح زیر می باشد:

الف - سیاستگذاری و برنامه ریزی به منظور تأسیس، ساخت، تجهیز و توسعه کتابخانه های عمومی کشور.

ب - تدوین سیاستها و نظامنامه های لازم برای حمایت و نظارت و نحوه اداره کتابخانه های عمومی دولتی و غیر دولتی.

پ - بررسی گزارشها در خصوص وضعیت عمومی کتابخانه ها و اتخاذ تصمیمات لازم.

ت - بررسی و تصویب بخشنامه ها و دستورالعملهای مورد نیاز در زمینه های اداری، مالی، جذب و نگهداری نیروی انسانی، امور مربوط به اخذ درآمدها و کمکها و نحوه هزینه کردن، تأمین کتاب و سایر منابع کتابخانه ای و تجهیزات، مبادلات با سایر مراکز فرهنگی و کتابخانه ها، عضو گیری، امانت دادن کتاب، تشکیل انجمنهای کتابخانه های عمومی استان، شهرستان (موضوع مواد "۷" و "۸" این قانون)، بخش، شهر و روستا (موضوع ماده "۱۰" این قانون) و هدایت فعالیتهای آنها.

ث - تدوین استانداردها و شاخصهای لازم برای درجه بندی کتابخانه های عمومی و تعیین سطح سازمانی و تشکیلاتی آنها.

ج - بررسی و پیشنهاد شرح وظایف، تشکیلات، ساختار، نحوه تأمین نیروی انسانی، ضوابط و مقررات مورد نیاز برای امور مالی و اداری دبیرخانه هیأت امنای و سایر موارد مرتبط با مأموریتهای آن.

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تبصره - کلیه مصوبات هیأت امنای کتابخانه های عمومی کشور با امضای وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی (رئیس هیأت امنای) از طریق دبیر کل هیأت مذکور ابلاغ می شود.

ماده ۴- به منظور حسن اجرای وظایف مندرج در ماده (۳) این قانون، تهیه گزارشهای مورد نیاز از وضعیت کتابخانه ها، اتخاذ روشهای هماهنگ و استاندارد، تهیه طرحها و برنامه های لازم بر اساس سیاستهای مصوب هیأت امنای و نظارت و پیگیری مصوبات، دبیرخانه هیأت امنای کتابخانه های عمومی کشور زیر نظر رئیس هیأت امنای تشکیل می گردد.

ماده ۵ - منابع مالی برای اداره امور کتابخانه ها به شرح زیر است:

الف - کمکهای دولت در ردیفهای خاص بودجه سنواتی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی.

ب - درآمدهای اختصاصی کتابخانه از محل دریافت حق عضویت از اعضا و ارایه خدمات.

پ - هدایا و کمکهای مردمی، سازمانها و نهادهای دولتی و غیر دولتی.

ت- موقوفات.

ث- سایر منابع پیش بینی نشده.

ماده ۶ - شهرداریها مکلفند همه ساله معادل نیم درصد (۰.۵٪) و در صورت تشخیص شورای شهر حداکثر تا یک درصد (۰.۱٪) از درآمدهای شهرداری را به منظور اداره امور کتابخانه ها در اختیار انجمنهای مطروحه در این قانون قرار دهند. بدیهی است کلیه واریزیهای شهرداری هر شهر صرف هزینه های کتابخانه های عمومی در همان شهر خواهد شد.

ماده ۷ - به منظور تشکیل و ایجاد هماهنگی انجمنهای کتابخانه های عمومی شهرستان، بخش، شهر و روستا، بررسی و تصویب برنامه و بودجه پیشنهادی و عملکرد و تراز مالی سالانه آنها و نیز حل و فصل مسایل و مشکلات انجمنهای مذکور، انجمن کتابخانه های عمومی استان با ترکیب زیر در اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان تشکیل می شود:

۱ - استاندار (رئیس انجمن استان).

۲ - مدیر کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان (دبیر انجمن).

۳- رئیس سازمان جهاد کشاورزی استان.

۴- رئیس یکی از دانشگاههای استان به انتخاب وزیر علوم، تحقیقات و فناوری

۵- رئیس سازمان آموزش و پرورش استان.

۶- دونفر از شخصیتهای فرهنگی استان به عنوان عضو، به پیشنهاد دبیر تصویب رئیس انجمن.

۷- سه نفر از اعضای انجمن کتابخانه های عمومی شهرستانهای تابعه، به پیشنهاد دبیر و تصویب رئیس انجمن.

۸- دبیر کمیته امور بانوان و جوانان استان

۹- رئیس شورای اسلامی استان در صورت تشکیل شورای مذکور.

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

ماده ۸ - به منظور جلب مشارکت بخش دولتی و غیر دولتی و کمکهای مردمی ، استفاده از ظرفیت عمومی جامعه و همچنین نظارت بر اداره امور کتابخانه ها، انجمن کتابخانه های عمومی شهرستان با ترکیب زیر تشکیل می گردد:

- ۱ - فرماندار (به عنوان رئیس انجمن).
- ۲ - رئیس اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی شهرستان (دبیر انجمن).
- ۳ - مدیر اداره جهاد کشاورزی شهرستان.
- ۴ - رئیس اداره آموزش و پرورش شهرستان.
- ۵ - سه نفر از صاحب نظران و فرهنگ دوستان و معتمدان محلی با معرفی رئیس اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی شهرستان و انتخاب مدیر کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان برای مدت چهارسال .
- ۶ - یکی از رییسان کتابخانه های عمومی شهرستان به انتخاب مدیران کتابخانه ها (منشی انجمن).
- ۷ - سه نفر از اعضای شوراهای اسلامی شهرها و روستاهای تابعه شهرستان.
- ۸ - شهردار شهر مرکز استان.

تبصره ۱۵ - نحوه انتخاب اعضای موضوع بندهای (۶) و (۷) به موجب دستورالعملی می باشد که با تصویب هیأت امانا توسط وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی (رئیس هیأت امانا) ابلاغ می شود.

- ماده ۹ - وظایف انجمن کتابخانه های عمومی شهرستان عبارتند از:
- الف - مطالعه، بررسی و تدوین برنامه و بودجه سالانه جاری و عمرانی کتابخانه های تحت پوشش و ارائه آن به مراجع ذی صلاحیت، جهت تصویب.
 - ب - همکاری با وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و سایر دستگاههای دولتی در زمینه ساخت، تجهیز، تکمیل و بازسازی کتابخانه ها .
 - پ - جذب، نگهداری و انجام سایر امور اداری مربوط به نیروی انسانی شاغل در کتابخانه های تحت پوشش.
 - ت - تشویق اهالی محل به اهدای زمین ، کتاب و سایر کمکهای نقدی و غیر نقدی به کتابخانه ها.
 - ث - افتتاح حساب مخصوص در یکی از بانکهای محلی برای نگهداری وجوه حاصل شده از محل کمکها و درآمدها و نظارت بر مصرف آنها.
 - ج - جذب کمکهای نقدی و غیر نقدی و اتخاذ تمهیدات لازم برای به کارگیری آنها.
 - چ - نظارت بر امور مالی و نحوه انجام هزینه و دریافت و واریز کمکهای نقدی و تقویم و نگهداری کمکهای غیر نقدی.

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

ح - تهیه و ارسال گزارش عملکرد و تراز مالی سالانه انجمن در پایان هر سال جهت تصویب به انجمن کتابخانه های عمومی استان.

ماده ۱۰ - انجمن کتابخانه های عمومی استان با تصویب هیأت امنای می تواند در بخشها، شهرها و روستاهایی که دارای شرایط لازم هستند نسبت به تشکیل انجمن کتابخانه های عمومی بخش، شهر و روستا اقدام نماید.

تبصره - وظایف انجمنهای کتابخانه های عمومی بخش، شهر و روستا در چارچوب وظایف انجمن کتابخانه های عمومی شهرستان، و ترکیب انجمنهای مذکور با لحاظ نوع اعضای انجمن کتابخانه های عمومی شهرستان به موجب دستورالعملی است که به تصویب هیأت امنای می رسد.

ماده ۱۱ - مالکیت اموال منقول و غیر منقول کتابخانه های عمومی، متعلق به دولت است لکن کمکها و منابع نقدی و غیر نقدی اهدایی اختصاص داده شده به انجمن در حکم دارایی و اموال انجمن محسوب و در چارچوب ضوابط مصوب هیأت امنای کتابخانه های عمومی کشور و طبق نظر اهدا کننده استفاده و هزینه می شود.

تبصره - نحوه استفاده و هزینه نمودن کمکهای اعتباری از سوی دستگاههای دولتی مطابق با آیین نامه اجرایی این قانون خواهد بود.

ماده ۱۲ - نحوه رسمیت یافتن جلسات وحد نصاب آرای لازم برای اخذ تصمیمات هیأت امنای و انجمنهای کتابخانه های عمومی استان، شهرستان، بخش، شهر و روستا در آیین نامه اجرایی این قانون مشخص خواهد شد.

ماده ۱۳ - آیین نامه اجرایی این قانون بنا به پیشنهاد هیأت امنای و تأیید وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۴ - قانون تأسیس کتابخانه عمومی در تمام شهرها - مصوب ۱۳۴۴ - و سایر قوانین و مقررات مغایر با این قانون لغو می گردد.

رئیس جمهور

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی

وزیر کشور

وزیر علوم تحقیقات و فناوری

وزیر آموزش و پرورش

وزیر امور اقتصادی و دارایی